

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoP/11/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2514208405
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Krajčovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2514208405.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: Z. H., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zast. opatrovníkom: Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, dieťa matky: U. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. č. XXX a otca: J. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. J. O. u H. č. XXX, o návrhu otca na nariadenie predbežného opatrenia, na odvolanie otca proti uzneseniu Okresného súdu Piešťany zo dňa 19. decembra 2014, č.k. 13P/310/2014-23, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa zamietol návrh otca, ktorým sa domáhal nariadenia predbežného opatrenia tak, že bude povinný prispievať matke na výživu Z. sumou 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované neplnoleté dieťa počnúc dňom podania návrhu na nariadenie predbežného opatrenia do právoplatného skončenia konania Okresného súdu Piešťany 9P/64/2013. Rozhodnutie odôvodnil s použitím § 102 ods. 1 O.s.p., § 74 ods. 2, § 75 ods. 1, 2 a 8 O.s.p. vecne tým, že predbežné opatrenie nie je konečné rozhodnutie a jeho účelom je dočasná úprava pomerov účastníkov. Poukázal na to, že

z obsahu spisu Okresného súdu Piešťany, sp. zn. 13P/66/2013 bolo zistené, že rozsudkom Okresného súdu Piešťany, č.k. 13P/66/2013-79 zo dňa 18.10.2013, práv. 15.11.2013, bola mal. Z. zverená do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný prispievať na výživné pre mal. Z. sumou 200,- Eur mesačne. Otec v tom čase bol živnostníkom, podnikal od 01.07.2011 v oblasti stavebníctva, dosahoval priemerný mesačný zárobok v čistom cca 450,- Eur, v osobnom vlastníctve mal v tom čase stavebný pozemok v O., splácal pôžičku, ktorú si zobral v máji 2013 po 33,14 Eur mesačne a od mája 2013 leasing auta vo výške 376,12 Eur mesačne, pričom auto značky BWM využíval na súkromné účely. Voči vyššie uvedenému rozsudku otec odvolanie nepodal. Súdom bolo zistené z výpisu zo živnostenského registra, že otec dieťaťa má pozastavenú činnosť od 11.11.2013 do 11.05.2015, pričom od 11.11.2013 je evidovaný na úrade práce ako nezamestnaný. Z e uvedeného je zrejmé, že otec maloletej napriek tomu, že dosahoval príjmy ako živnostník v čase posledného rozhodovania o výživnom v 10/2013, ani nie za mesiac, ešte pred nadobudnutím právoplatnosti vyššie uvedeného rozsudku, si pozastavil činnosť - a to od 11.11.2013 a zaevidoval sa na úrade práce ako nezamestnaný. Z Upovedomenia o spôsobe vykonania exekúcie zo dňa 21.10.2014 vyplynulo, že JUDr. Ľubomír Pekár - súdny exekútor - Šaľa, upovedomuje otca dieťaťa, že exekúciu na vymoženie pohľadávky oprávnenej mal. Z. vykoná príkazom na zadržanie vodičského preukazu. V tejto súvislosti konštatoval, že toto si otec spôsobil sám tým, že si riadne neplnil vyživovaciu povinnosť k mal. Z.. Vzhľadom na tieto skutočnosti súd v danom prípade nevidel žiaden dôvod na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým by bola zo strany otca k mal. Z. znížená vyživovacia povinnosť, keď nariadením predbežného opatrenia takéhoto obsahu by sa prejudikovalo rozhodnutie vo veci samej.

Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie otec maloletej s tým, že napadnuté uznesenie je nesprávne a nedôvodné. Súd nesprávne zistil skutkový stav veci. V odôvodnení napadnutého uznesenia sa

súd opiera o skutočnosti zistené v konaní Okresného súdu Piešťany, č.k. 13P/66/2013 a konštatuje skutočnosti, ktoré boli aktuálne v čase tohto rozhodnutia. Súd sa vôbec absolútne nezaoberal dôvodmi pozastavenia jeho činnosti. Posledná faktúra bola, ktorá bola ním vystavená je z augusta 2013 s dátumom splatnosti 14.09.2013. Ďalšie zákazky už nemal a z tohto dôvodu, aby mu nevznikal dlh na odvodoch na Sociálnu poisťovňu ako aj na zdravotnú poisťovňu, bol nútený pozastaviť svoju činnosť. Zaevidoval sa na úrade práce, kde do dnešného dňa mu nebola ponúknutá žiadna práca, čo odzrkadľuje aj zlú situáciu na trhu práce v mieste jeho bydliska a jeho okolí. Súd nevzal pri rozhodovaní do úvahy ani to, že mu pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť k mal. H. H., nar. XX.XX.XXXX. Je v rozpore s dobrými mravmi, aby jedna dcéra mala určené nadštandardné výživné ako je to v prípade mal. Z., pričom toto výživné nie je v jeho silách ani plniť a druhá jeho dcéra - mal. H. žila na hranici chudoby. Má za to, že sú dané dôvody na nariadenie predbežného opatrenia, pretože hrozí bezprostredná ujma na zdraví jeho maloletej dcéry H., jemu ako aj jeho družke, s ktorou žije v spoločnej domácnosti. Ich mesačný príjem predstavuje 226,72 Eur, ktorý pozostáva z rodičovského príspevku v sume 203,20 Eur a príspevku na dieťa vo výške 23,52 Eur. Čo sa týka plnenia si vyživovacej povinnosti voči mal. Z., pomáhajú mu jeho rodičia. Jeho majetkové pomery mu dovoľujú plniť len výživné v sume 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované, neploleté dieťa. Hoci súd má skúmať pomery v čase rozhodovania, opiera svoje tvrdenia v odôvodnení napadnutého uznesenia o skutočnosti zistené pred viac ako rokom. Aktuálnymi skutočnosťami a pomermi sa absolútne nezaoberal a takéto rozhodnutie nemôže byť v súlade s právnymi predpismi Slovenskej republiky. Nakoľko s konaním o rozvod manželstva je obligatórne spojené konanie o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom, je nesprávny záver súdu, že nariadením predbežného opatrenia takéhoto obsahu by sa prejudikovalo rozhodnutie vo veci samej. V takomto prípade by ust. § 102 ods. 1 O.s.p. strácalo zmysel a svoj právny význam. Z charakteru predbežného opatrenia vyplýva, že ide o dočasnú ochranu. Vo veci samej sa môže rozhodnúť s veľkým časovým odstupom, kedy sa jeho majetkové pomery môžu zlepšiť a bude schopný plniť si vyživovaciu povinnosť riadne a nie na najnižšej úrovni. Okrem toho za nevyhnutné považoval upozorniť na to, že takto neprímerané vysoké výživné mu bolo určené na základe fikcie v zmysle § 63 ods. 1 Zákona o rodine. Navrhol preto, aby odvolací súd napadnuté uznesenie v plnom rozsahu zrušil.

Kolíznym opatrovník a matka maloletej odvolanie nepodali a k doručenému odvolaniu sa nevyjadrili.

Krajský súd v Tmave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 212 ods. 2. písm. a) v spojení s § 81 ods. 1 a § 102 ods. 2 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), a dospel k záveru, že odvolanie otca maloletej nie je dôvodné, rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne, čo odôvodňuje jeho potvrdenie.

Otec návrh na nariadenie predbežného opatrenia odôvodnil tým, že od zatiaľ ostatného rozhodnutia o výživnom na mal. Z., ktoré mu bolo určené vo výške 200,- Eur mesačne, došlo na jeho strane k značnej zmene pomerov. Dňa XX.XX.XXXX sa jemu a jeho družke narodila dcéra H., teda pribudla mu vyživovacia povinnosť. Momentálne je nezamestnaný, evidovaný na úrade práce. Zatiaľ mu žiadne pracovné miesto ponúknuté nebolo. Možnosti nájsť si zamestnanie mu podstatne sťažuje aj skutočnosť, že mu bolo na základe príkazu súdneho exekútora odňaté oprávnenie na vedenie motorového vozidla (vodičský preukaz). Jediným príjmom jeho domácnosti je družkin rodičovský príspevok v sume 203,20 Eur mesačne a príspevok na dieťa v sume 23,52 Eur mesačne.

Z obsahu spisu vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Piešťany, č.k. 13P/66/2013-79 zo dňa 18.10.2013, práv. 15.11.2013, bola mal. Z. zverená do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný prispievať na výživné pre mal. Z. sumou 200,- Eur mesačne.

Na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 9P/64/2013 prebieha konanie o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností k mal. Z., matka žiada dieťa zveriť do svojej osobnej starostlivosti, výživné stanoviť sumou 200,- Eur mesačne, otec dieťaťa súhlasí so zverením mal. Z. do osobnej starostlivosti matky a na pojednávaní konanom dňa 21.10.2014 navrhol určiť výšku výživného k mal. Z. vo výške 70,- Eur a 30,- Eur na tvorbu úspor. Konanie doposiaľ nebolo právoplatne skončené.

Podľa § 74 ods. 1 O.s.p. pred začatím konania môže súd nariadiť predbežné opatrenie ak je potrebné, aby dočasne boli upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

Podľa § 102 ods. 1 O.s.p., ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz. V záujme maloletého dieťaťa môže súd po začatí konania vo veci starostlivosti súdu o maloletých na návrh nariadiť predbežným opatrením účastníkovi, aby do času rozhodnutia vo veci úpravy pomerov maloletého dieťaťa zabezpečoval osobnú starostlivosť o dieťa, ktoré je v čase podania návrhu umiestnené v zariadení na výkon rozhodnutia súdu. Ak súd rozhoduje o predbežnom opatrení podľa druhej vety, o návrhu na predbežné opatrenie rozhodne najneskôr do 30 dní od podania návrhu; ustanovenia § 75 až § 77 sa použijú primerane.

V zmysle § 75 ods. 6 O.s.p. súd môže vydať rozhodnutie o predbežnom opatrení aj bez vylúču účastníkov a bez nariadenia pojednávania. Podľa ods. 8 tohto ustanovenia o nariadení predbežného opatrenia rozhodne súd aj bez vyjadrenia ostatných účastníkov.

Ust. § 76 ods. 1 O.s.p. obsahuje demonštratívny výpočet možných predbežných opatrení, ktoré súd môže nariadiť. Podľa písm. a), aby platil výživné v nevyhnutnej miere, písm. b), aby odovzdal dieťa do starostlivosti druhého z rodičov alebo do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

Zákonodarca v cit. § 76 ods. 1 uvádza iba demonštratívny výpočet možných predbežných opatrení. Preto je možné vydať predbežné opatrenie aj iného obsahu, teda i predbežne dieťa dočasne zveriť do starostlivosti rodiča a upraviť styk rodiča s dieťaťom.

V zmysle § 77 ods. 1 O.s.p. predbežné opatrenie zanikne, ak a) sa nepodá v súdom určenej lehote návrh na začatie konania, b) sa návrhu vo veci samej nevyhovelo, c) sa návrhu vo veci samej vyhovel a uplynulo 30 dní od vykonateľnosti rozhodnutia vo veci, d) uplynul určený čas, po ktorý malo trvať.

V zmysle § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, sa môžu kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ust. § 25 a § 26 sa použijú primerane.

Podľa § 62 ods. 1, 2, 3, 4 a 5 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samy sa živiť. Obaja rodičia pritom prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý z rodičov bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť si svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má pritom prednosť pred inými výdavkami rodičov a pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine).

V zmysle ust. § 76 ods. 1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu. V zmysle § 78 ods. 1 a 3 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného na maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

V zmysle § 163 ods. 1 O.s.p. rozsudok odsudzujúci na plnenie v budúcnosti zročných dávok alebo na plnenie v splátkach možno zmeniť, ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok. Zmena rozsudku je prípustná od času, keď došlo k zmene pomerov.

Pri rozhodovaní o zmene výživného v zmysle citovaných ustanovení zákona je nevyhnutné previesť porovnanie okolností dôležitých pre určovanie výživného tak v dobe skoršieho ako i nového rozhodovania a to na základe spoľahlivých a úplných výsledkov dokazovania. Je pritom potrebné prihliadnuť ku všetkým okolnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného, ak sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia predchádzajúceho rozsudku. Zmena pomerov pritom môže byť odôvodnená buď subjektívne okolnosťami na strane povinného, resp. oprávneného, alebo objektívne napríklad vývojom životných nákladov. V zmysle valorizačnej klauzuly obsiahnutej v § 78 ods. 3 už vývoj životných nákladov je objektívnou okolnosťou, ktorá sama osebe môže odôvodniť zmenu výšky výživného. Zmena výšky výživného je pritom možná najskôr od času, keď došlo k zmene pomerov.

Z ust. § 74 a nasl. O.s.p. vyplýva, že predbežné opatrenie nie je konečné rozhodnutie vo veci a jeho účelom je iba dočasná úprava pomerov účastníkov. Podmienkou pre jeho vydanie je osvedčenie, že bez okamžitej i keď len dočasnej úpravy právnych pomerov by bolo právo účastníka ohrozené. Nariadením predbežného opatrenia účastník nenadobúda práva, o ktorých bude rozhodnuté až rozhodnutím vo veci samej. Z uvedeného charakteru predbežného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí a zvyčajne pre krátkosť času ani nemôže zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí vždy byť dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Je však nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ako i osvedčenie, že je nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy.

V zmysle súdom prvého stupňa neaplikovaného ustanovenia § 78 Zákona o rodine i v spojení s ustanovením § 163 ods. 1 O.s.p., dohody i súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery, resp. ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a trvanie dávok, pričom zmena rozsudku je prípustná od času, keď došlo k zmene pomerov. Hmotno-právnu podmienkou pre zmenu predchádzajúceho súdneho rozhodnutia o výživnom je teda zmena pomerov, ktorá musí byť podstatná a musí sa týkať okolností, ktoré odôvodňujú výšku výživného za podmienky, že sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase predchádzajúceho rozhodnutia. Zmena pomerov pritom môže byť odôvodnená buď subjektívne - okolnosťami na strane povinného, resp. na strane oprávneného, alebo objektívne - vývojom životných nákladov.

Podstatou návrhu otca je snaha o zníženie výživného pre mal. Z. do času rozhodnutia o výživnom pre maloletú v konaní o rozvod manželstva a úprave rodičovských práv a povinností. Už zo samotného označenia konania je zrejmé, že súd o úprave rodičovských práv a povinností k dieťaťu pochádzajúcemu z manželstva rozhodne iba v prípade, že manželstvo rodičov rozvedie, v prípade, že návrhu o rozvod manželstva nevyhovie o úprave práv a povinností, tzn. ani o výživnom nerozhoduje. Nejedná sa o revidovanie - zmenu predchádzajúceho rozhodnutia, ale o novú úpravu rodičovských povinností vzťahujúcu sa na obdobie po rozvode manželstva.

Z obsahu spisu je však zrejmé, že otec sa samostatným návrhom na zníženie výživného k mal. Z. zatiaľ nedomáha. Viazat' však účinnosť navrhovaného predbežného opatrenia k právoplatnému rozhodnutiu vo veci rozhodnutia o rozvode a úprave rodičovských práv a povinností nie je správne a ani možné.

Bez ohľadu na uvedené, však odvolací súd je rovnako názoru ako súd prvého stupňa, že v danom prípade nie sú splnené podmienky na nariadenie predbežného opatrenia majúceho za následok zníženie výživného pre maloletú. Tak ako je už vyššie uvedené k zmene právoplatného rozhodnutia o výživnom pre dieťa môže dôjsť len v procese, v ktorom súd musí ex offio skúmať každú podstatnejšiu zmenu pomerov majúcu vplyv na výšku výživného. Predbežné opatrenie je rozhodnutím, ktoré sa vydáva bez vykonania dokazovania a okrem skutočne nevyhnutných zásahov a mimoriadnych prípadov hodných osobitného zreteľa zníženie výživného predbežným opatrením by znamenalo zákonom neprípustnú zmenu právoplatného rozhodnutia súdu. Pokiaľ otec namieta, že rozsudkom Okresného súdu Piešťany,

č.k. 13P/66/2013-79 zo dňa 18.10.2013 bolo výživné súdom určené na základe fikcie, pokiaľ s takýto rozhodnutím súdu nesúhlasil, mal právo podať proti nemu odvolanie, ktorú možnosť nevyužil.

Zníženia výživného sa teda otec do rozvodu manželstva môže domáhať podaním samostatného návrhu, o ktorom súd rozhodne po vykonaní potrebného dokazovania.

Vzhľadom na uvedené prvostupňový súd správne uzavrel, že zákonné podmienky pre nariadenie predbežného opatrenia tak, ako sa ho domáhal otec maloletej, neboli splnené, a preto bolo dôvodným jeho návrh v celom rozsahu zamietnuť. Odvolací súd preto napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa, s použitím ust. § 219 O.s.p., ako vecne správne potvrdil.

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.